

Vragen Trouw/RTL 20 oktober

1. Klopt het dat de [] Toeslagen al voor de uitspraak van de Raad van State in maart 2017 van het MT Toeslagen de 'opdracht heeft gekregen nader te kijken naar dit dossier'? (De casus Hawaï / Caf 11)

Antwoord:

Ja dit klopt. Medio november 2016 heeft een MT-lid van Belastingdienst/Toeslagen aan de [] gevraagd om de coördinatie van de casus Hawaï/CAF 11 op te pakken en de vaktechnische aspecten en mogelijke verbeteringen te beoordelen. De [] heeft haar bevindingen in de eerste maanden van 2017 periodiek met twee MT-leden besproken. Op 8 maart 2017 deed de Afdeling Bestuursrecht van de Raad van State (RvS) uitspraak in een van de CAF 11 zaken. Na deze uitspraak is de [] Toeslagen door een MT-lid gevraagd om een overzicht te verschaffen over het verloop en de inhoud van de procedure en de impact en gevolgen van de uitspraak. In het memo van maart 2017 geeft [] haar adviezen naar aanleiding van beide verzoeken weer. Dit memo is voorafgaand aan de MT-dag van 14 maart 2017 aan het MT verzonden.

2. In dezelfde periode (januari 2017) heeft de Klachtfunctionaris en contactpersoon Nationale Ombudsman de inschatting gedeeld dat de Nationale Ombudsman in deze zaak zou gaan concluderen dat door B/T 'onbehoorlijk' was gehandeld, onder wie met de [] [] Toeslagen, met de mededeling van deze casus te leren. Wat is er met deze aanbeveling gedaan?

Antwoord:

De Klachtfunctionaris en contactpersoon Nationale Ombudsman verwachtte destijds dat de Nationale Ombudsman zou gaan concluderen dat Belastingdienst/Toeslagen de afhandeling van met name de bezwaarschriften niet adequaat heeft opgepakt en dat de Nationale Ombudsman dit onbehoorlijk zou vinden. De genoemde inschatting is van december 2016 en daarin wordt ook gewezen op de mogelijkheid om een evaluatie van het dossier te laten doen door []

[] heeft in haar memo aangegeven dat het onderzoek van de Nationale Ombudsman loopt en adviseert hierop coördinatie aan te brengen, ook adviseert ze om het gehele CAF 11-dossier te evalueren. Verder geeft ze aan dat het MT de aanbevelingen van de Nationale Ombudsman dient op te volgen. De vorige staatssecretaris heeft op 10 november 2017 de Kamer geïnformeerd over de wijze waarop de Belastingdienst na het verschijnen van het rapport van Nationale Ombudsman opvolging gaf aan de aanbevelingen (Kamerstuk 31 322 nr. 387).

In het memo komt ook de uitspraak van de RvS aan bod. In het MT van maart 2017 is onder het agendapunt RvS uitspraak besloten om de coördinatie over het vervolg van de uitspraak bij het MT te beleggen. In relatie tot deze zaak wordt er tevens geconcludeerd dat er vanuit de coördinatie ook een dossier ligt richting Nationale Ombudsman, richting [] (dit betreft de klachtprocedure van het gastouderbureau) en de [] (die meerdere CAF 11-ouders bijstond).

3. In de periode daarvoor, in oktober 2016, werd intern al geconcludeerd dat – na het wederhoor bij het gastouderbureau – er was vastgesteld dat de betreffende dossiers in de administratie 'geen onvolkomenheden' bevatte? B/T wist toen al dat er 'op wat kleinigheden na misschien' geen sprake was van verwijtbaar handelen door het GOB. Waarom is die verwijtbaarheid door de procesvertegenwoordiger van B/T vervolgens toch aangevoerd in het hoger beroep bij de Raad van State?

Antwoord:

De Belastingdienst heeft in november 2016 het onderzoeksrapport over het gastouderbureau verstrekt aan de eigenaar. Dit rapport zag op het onderzoek dat in mei 2014 bij het gastouderbureau was uitgevoerd. In het rapport is opgenomen dat het onderzoek niet tot fiscale correcties heeft geleid. Wel zijn onvolkomenheden in de administratie van het gastouderbureau opgesomd die er in 2014 toe leidden dat er vraagtekens waren over het recht op kinderopvangtoeslag, zoals gebreken in urenstaten en contracten. Daarna startte de behandeling van de ouders binnen Belastingdienst/Toeslagen.

Over de aanleiding van het onderzoek bij de ouders en de precieze gang van zaken rondom de stopzetting waren vragen gesteld door de RvS. De vraag rondom verwijtbaarheid was van belang voor het vraagstuk of terecht sprake was van een opschorting op grond van artikel 23 Awir. Uit de memorie van toelichting volgt namelijk dat dit mogelijk is wanneer sprake is van een "aan de belanghebbende toe te rekenen handeling of nalaten". In de uitspraak van de RvS van 24 maart 2017 volgt onder meer dat de stopzetting niet conform de systematiek van artikel 23 was uitgevoerd en daarmee onrechtmatig was. Voor een verdere toelichting op de stopzettingen verwijs ik u naar de bijlage bij de kamerbrief Intern memo CAF 11.

4. Klopt het dat het argument van verwijtbaarheid van het GOB is geschrapt in de definitieve klachtafhandeling van vraagouders, nadat is gedreigd met de inzet van rechtsmiddelen?

Antwoord:

In een drietal klachten is een antwoordbrief gestuurd aan de advocaat die deze ouders representeerde. Zij heeft bezwaar gemaakt tegen enkele passages in deze brief betreffende de voorgeschiedenis. Ook verzocht zij de brief te splitsen in drie afzonderlijke brieven opdat die naar de verschillende cliënten doorgestuurd kon worden. Belastingdienst/Toeslagen heeft opvolging gegeven aan haar verzoek en argumenten. De brief is gesplitst en de betreffende alinea's zijn geschrapt. In het verzoek om aanpassing door [] is aangegeven dat indien daar geen gehoor aan werd gegeven stappen ondernomen zouden worden. Ook de advocaat van het gastouderbureau heeft per brief het rechtsmiddel van een kort geding als volgende stap genoemd.

5. Waarom is door het MT de beslissing genomen om in hoger beroep toch door te procederen, zoals gesteld in de Kamerbrief?

Antwoord:

In de zaak CAF 11 zijn met name twee uitspraken van de RvS van belang. De eerste dateert van 8 maart 2017, waarin de RvS aangeeft dat Belastingdienst/Toeslagen bij de stopzetting van het voorschot kinderopvangtoeslag in de zomer van 2014 niet heeft gehandeld in overeenstemming met de systematiek van de Awir en daarbij met name niet de vereiste zorgvuldigheid heeft betracht en in strijd met de voor opschorting geldende regels heeft gehandeld. De RvS heeft daarin ook gewezen dat in dit geval afzonderlijk moet worden gezien of over de periode vóór en ná de stopzetting is voldaan aan de voorwaarden om voor kinderopvangtoeslag in aanmerking te komen en dat deze voorwaarden in redelijkheid moesten worden beoordeeld. Helaas moet worden geconstateerd dat daarna in meerdere zaken waarin een geschil bestond over de vraag of de kosten van kinderopvang waren betaald, deze voorwaarden strikt zijn toegepast op de periode na stopzetting. Hierbij speelt een rol dat in deze jaren kleine verschillen in de betaling, ook voor de rechtbanken, nog reden was om tot terugvordering van de gehele toeslag over te gaan. Dit speelde ook een rol in de procedure waarvoor de RvS op 24 april 2019 uitspraak heeft gedaan. De RvS oordeelde toen dat in deze zaak de geringe verschillen niet hadden mogen leiden tot herziening van eerdere KOT-besluiten. Ik verwijs verder naar de beschouwing over deze uitspraken in het interim-rapport van de AUT.

6. Klopt het dat het ministerie van financiën beschikt over een oplegnotitie, behorend bij het memo van maart 2017 dat dinsdag jl. naar de Tweede Kamer is gestuurd? Zo ja, waarom is deze notitie niet ook naar de Tweede Kamer verstuurd?

Antwoord:

Vraag ingetrokken.

7. Klopt het dat in deze oplegnotitie beschreven staat dat het memo van maart 2017 gemaakt is in opdracht van het MT Toeslagen? Zo ja, waarom is deze informatie niet aan de Tweede Kamer gemeld?

Antwoord:

Vraag ingetrokken.

8. Klopt het dat het memo van maart 2017 is geschreven door [] Toeslagen, waarvan er in elk geval destijds maar één was?

Antwoord:
Ja.

9. Sinds wanneer zijn [] en het ministerie van financiën op de hoogte van het bestaan van het memo uit maart 2017? Heeft de vorige staatssecretaris kennisgenomen van het bewuste memo?

Antwoord:
Het memo is in juni 2019 door [] Toeslagen ontvangen. Dit vond plaats voorafgaand aan het debat van 11 juni 2019. Het memo is genoemd in de set concept factsheets die met de Staatssecretaris zijn gedeeld, maar het memo zelf is niet gedeeld met [] en de Staatssecretaris. In de factsheet stond overigens dat het memo niet verder was gekomen binnen Toeslagen. Dat blijkt onjuist, het memo is in het MT besproken. Op 9 maart 2020 is het memo met de ADR gedeeld. Ook toen is het niet gedeeld met [] en de Staatssecretaris.

10. Is het memo aangetroffen in de twee onderzoeken van de EDP-auditoren, of was het al (eerder) beschikbaar?

Antwoord:
In de twee onderzoeken van de EDP-auditoren is gezocht naar informatie over CAF 11 op de Q-schijf van Belastingdienst/Toeslagen waarbij in eerste instantie is gekeken naar de volledigheid van dossiers in de individuele casussen op BSN-niveau, zowel van de contacten tussen Belastingdienst/Toeslagen en de burger als intern. Voorts is gezocht naar instructies, behandelrichtlijnen en overige informatie over het CAF 11 onderzoek. Het memo is in dat licht hierbij niet naar voren gekomen.

11. Kunt u toelichten waarom het memo niet is opgenomen in de door de Belastingdienst samengestelde 'tijdlijn' ten behoeve van het onderzoek van de Auditdienst Rijk?

Antwoord:
De ADR heeft voor zijn onderzoek over de vraag wie ambtelijk en politiek op de hoogte was van de aanpak in de CAF-zaken gebruik gemaakt van een door de Belastingdienst samengestelde tijdlijn en onderliggende stukken. De tijdlijn is geen uitputtend overzicht van alleen relevante documenten, maar bevat alleen documenten waarin voor het eerst blijkt dat leden van de politieke of ambtelijke top over bepaalde feiten zijn geïnformeerd. De feitelijke informatie uit dit memo blijkt al uit eerdere documenten die wel in de tijdlijn zijn opgenomen.

12. Sinds wanneer is de (huidige) staatssecretaris op de hoogte van het bestaan en de inhoud van 1. Het memo van maart uit 2017 en 2. De bijbehorende oplegnotitie?

Antwoord:
De huidige staatssecretaris is sinds 14 oktober 2020 op de hoogte van het bestaan van het memo. Er is geen bijbehorende oplegnotitie.

13. Waarom is geen gevolg gegeven aan het advies van maart 2017 van [] Toeslagen inzake Caf11?

Antwoord:
Op de MT-dag van 14 maart 2017 is onder het agendapunt RvS uitspraak besloten om de coördinatie over het vervolg van de RvS uitspraak bij het MT te beleggen. In relatie tot deze zaak wordt er tevens geconcludeerd dat er vanuit de coördinatie ook een dossier ligt richting Nationale Ombudsman, richting [] (dit betreft de klachtprocedure van het gastouderbureau) en [] (die meerdere CAF 11-ouders bijstond).

Onder regie van een MT-lid zijn vervolggesprekken met [] gevoerd, die meerdere CAF 11-ouders bijstond, om te komen tot een afdoening van de lopende zaken op basis van de uitspraak van de RvS van maart 2017. Helaas hebben deze gesprekken destijds niet tot het beoogde resultaat geleid omdat beide partijen het niet eens werden over de gewenste

aanpak en uitkomst. De discussie zag onder meer op de mate waarin aanvullende bewijzen nodig waren om het recht op toeslag vast te stellen.

14. Heeft het ministerie gesproken met de toenmalige MT-leden van Toeslagen om te achterhalen waarom er geen gevolg is gegeven aan het advies?

Antwoord:

Ja, deze gesprekken hebben geleid tot het antwoord op vraag 13.

15. In navolging op gesprekken met [] in april en mei 2017 heeft het toenmalige MT-lid [] het standpunt ingenomen dat Belastingdienst/Toeslagen ouders in de Caf 11-zaak zou blijven beoordelen op hun recht op toeslagen voor een heel jaar, ondanks het feit dat Toeslagen door het stopzetten ervoor er zelf voor zorgde dat ouders in betalingsproblemen kwamen. Waarom is er geen gevolg gegeven aan de uitspraak van de RvS van 8 maart 2017 die stelt dat in geval van stopzetting waarin niet de vereiste zorgvuldigheid is betracht en in strijd met de voor opschorting geldende regels is gehandeld, de periode vóór de stopzetting en de periode ná de stopzetting afzonderlijk moeten worden bezien? (ECLI:NL:RVS:2017:589, r.o. 4.4)

Antwoord:

Uit het MT-verslag van 14 maart 2017 volgt dat eerst werd ingezet om alsnog een volledig jaarrecht op kinderopvangtoeslag voor de betrokken ouders toe te kunnen kennen. Dit zou namelijk voor de ouders de meest gunstige uitkomst zijn. Vervolgens is gekeken of op basis van de RvS uitspraak een gedeeltelijke toekenning mogelijk was. Helaas moet worden geconstateerd dat daarna in meerdere zaken waarin een geschil bestond over de vraag of de kosten van kinderopvang waren betaald, deze voorwaarden strikt zijn toegepast op de periode na stopzetting. Hierbij speelt een rol dat in deze jaren een klein verschil in de betaling, ook voor de rechtbanken, nog een reden was om tot terugvordering van de gehele toeslag over te gaan. Dit speelde ook een rol in de procedure waarin de RvS op 24 april 2019 uitspraak heeft gedaan. De RvS oordeelde toen dat in deze zaak de geringe verschillen niet hadden mogen leiden tot herziening van eerdere KOT-besluiten. Zie hiervoor ook het antwoord op vraag 5.

16. Klopt het dat het MT Toeslagen had gesteld dat de uitspraak van 8 maart 2017 voortaan als richtsnoer gebruikt zou worden, zoals gesteld in het memo van maart 2017? Waarom is dit niet gebeurd?

Antwoord:

De uitspraak is als richtsnoer gebruikt om het recht op toeslag in alle lopende zaken [] te beoordelen op een periode vóór en na de stopzetting in 2014. Na het uitbrengen van het rapport van de Nationale Ombudsman heeft Belastingdienst/Toeslagen begin 2018 vervolgens 55 ouders van CAF 11 opnieuw beoordeeld, waarbij de stopzetting van het voorschot had plaatsgevonden en waarbij ook na afgesloten procedures in bezwaar of (hoger) beroep geen kinderopvangtoeslag over 2014 was toegekend. Dit naar aanleiding van de aanbevelingen in het rapport van de Nationale Ombudsman en de toezegging van de staatssecretaris van Financiën de daarin opgenomen aanbevelingen op te volgen. De herbeoordeling heeft niet plaatsgevonden bij ouders die geen bezwaar hadden ingediend of waar hun bezwaar/beroep inmiddels gedeeltelijk gegrond was verklaard. Bij de herbeoordeling werden de ouders niet bevraagd om eventueel aanvullende informatie te verstrekken. In totaal is op basis van deze herbeoordeling bij 5 ouders de beschikking ten aanzien van 2014 in hun voordeel herzien. Deze werkwijze is naderhand ook toegepast in andere (CAF-)zaken waar sprake was van soortgelijke problematiek.

17. Is er volgens u sprake van mogelijk plichtsverzuim en/of een ambtsmisdrijf, nu is gebleken dat het toenmalige MT Toeslagen geen gevolg heeft gegeven aan zowel de uitspraak van de Raad van State van 8 maart 2017 en het advies/het memo van [] Toeslagen uit maart 2017? Zo nee, hoe bent u tot die conclusie gekomen? Zo ja, welk gevolg geeft u hier aan?

Antwoord:

Hierboven is feitelijk beschreven welke stappen het toenmalige MT heeft gezet. Voor een nader antwoord verwijs ik u naar mijn brief Vragen VAO Kinderopvangtoeslag.

Aanvullende vragen:

1. Klopt het dat (recent) nieuwe informatie en nieuwe documenten aan het licht zijn gekomen over de afhandeling van deze zaak, waarover de Tweede Kamer nog niet is geïnformeerd? Kan worden toegelicht wat voor informatie het betreft en hoe en wanneer de Kamer hierover zal worden geïnformeerd?

Antwoord:

Dat klopt. Zie bijgaande Kamerbrief.

2. Klopt dat dat er formele (waaronder: verslagen MT Toeslagen) en informele vastleggingen zijn over wat er destijds n.a.v. het memo uit 2017 is gebeurd?

Antwoord:

Inmiddels is vastgesteld dat van een groot deel van de MT-vergaderingen ook vertrouwelijke verslagen aanwezig waren alleen voor het MT, waarin naast personeelsvertrouwelijke informatie ook meer detailinformatie werd gedeeld. Daarnaast zijn er ook verslagen van zogenoemde "MT dagen" met inhoudelijke informatie over onder meer CAF. Hierin is ook besproken welke acties zijn ondernomen naar aanleiding van het memo, de uitspraak van de RvS en de gesprekken met de Nationale Ombudsman.

3. Klopt het dat iig de volgende functionarissen in/rond juni 2019 de beschikking kregen over het memo van maart 2017 van [] Toeslagen, te weten: 1. [] Uitvoerings- en Handhavingsbeleid, 2. [] Toeslagen én 3. [] Belastingdienst?

Antwoord:

Ten aanzien van het memo concludeer ik dat dit in 2017 niet verder is gekomen dan het niveau van [] Toeslagen. Het memo is op 4 juni 2019 door [] Toeslagen ontvangen, ten tijde van de voorbereiding op het debat van 11 juni 2019. Het memo is genoemd in de set van concept factsheets die met de Staatssecretaris zijn gedeeld, maar het memo zelf is niet gedeeld met [] en de Staatssecretaris. In de factsheet stond overigens dat het memo niet verder was gekomen binnen Toeslagen. Dat blijkt onjuist, het memo is zoals aangegeven in het MT besproken tijdens een MT dag. Op 9 maart 2020 is het memo met de ADR gedeeld. Ook toen is het niet gedeeld met [] en de Staatssecretaris.

4. Als de informatie klopt dat de [] Belastingdienst toen beschikte over het memo en kennis droeg van de inhoud, kan dan worden toegelicht waarom in de Kamerbrief de stelling is betrokken dat het 'niet viel onder de uitvraag van de POK'?

Antwoord:

Zoals geantwoord op vraag 3 heeft de [] Belastingdienst het memo niet ontvangen.